

Előfizetési ár:

Egész évre — — — 4 K.
Fél évre — — — 2 K.
Negyed évre — — — 1 K.
Egyes szám — — — 20 l.

Felelős szerkesztő:

SUGÁR KÁROLY
m. k. főerdőmérnök.

Főmunkatárs:

BALOGH ERNŐ
m. k. főerdőmérnök.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter sorunkint 10 fillérrel, táblázatos és garmonl betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszeres egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az állásimutat és kereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ES KIADÓ AZ ORSZAGOS ERDESZETI EGYESULET.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala czimén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség nemgyedienként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

TARTALOM.

A kincstári erdészeti altisztek országos kongresszusának határozatairól. (Balogh Ernő.)

A földművelésügyi miniszterium 1911. évi költségvetése.

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről. (Kovács Aladár.)

Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye.

Házi- és vadállataink ragadós száj- és körömfájásáról. (dr. Kukuljevič József.)

Különfélék: Halálozás. — Köszönetnyilvánítás. — Könyvismertetés. — Az ürühús. — Időjelzés. — Humor.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Szerencsétlen királynék. (Zempléni Gyuláné.)

A kincstári erdészeti altisztek országos kongresszusának határozatairól

Irta: Balogh Ernő m. kir. főerdőmérnök.

Lapunk mult számában egész terjedelmében közöltük azt a kérvényt, a melyet a kincstári erdészeti altisztek, a f. é. november hó 6-án tartott országos kongresszusuk határozatából kifolyólag a m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz benyújtottak. Közöltük a kérvényt a nélkül, hogy arra saját észrevételeinket, a kérvény benyújtása és lapunk megjelenése közti idő rövidsége miatt megtehettük volna. Szükségét látjuk azonban annak, hogy a kérelem egyes pontjaira nézve mi is nyilatkozzunk.

A kincstári erdészeti altisztek fizetése kétségtelenül javításra szorul, mert valóban nem méltányos, hogy míg más szolgálati ágazatbeli altisztek négy fizetési fokozatba vannak elosztva s így állami szolgálatba lépésük 16-ik évében a legmagasabb fizetési fokozatot már elérik és azt 25 éven át élvezik, addig a kincstári erdészeti altisztek nyolcz fizetési csoportba soroztattak, még pedig úgy, hogy az évi 1000 koronás fizetésben esetleg 10 évig, sőt tovább is maradhatnak, mert hiszen a II. osztályú erdészeti altiszt legmagasabb fizetése és az I. osztályú erdészeti altiszt kezdő fizetése közt különbség nincs, vagyis az mindkettőnél évi 1000 korona. Míg más szolgálati ágazatnál alkalmazott altiszt, ha az évi 1000 korona kezdő fizetésben már 5 évet eltöltött, feltétlenül megkapja az évi 1100 korona fizetést, addig az a kincstári II. osztályú erdészeti altiszt, a ki altiszti

minőségben eltöltött 15 évi szolgálat után elérte a maximális évi 1000 kor. fizetést, s ebben a fizetésben esetleg már több mint 5 évet töltött, I. osztályú altisztté történő kinevezése esetén nemcsak hogy több fizetést nem kap, hanem ugyanebben a fizetésben kénytelen maradni még 5 évig. Hogy pedig az államnál alkalmazott II. osztályú erdészeti altisztek közül többen is elérik az évi 1000 kor. fizetést, az, az 1911. évi állami költségvetési előirányzat részletezéséből (ezt lapunk más helyén ismertetjük) is kitünik.

Kétségtelen az is, hogy az államerdészeti altisztek évi 700 kor. kezdőfizetése csekély, különösen ha figyelembe vesszük azt, hogy altisztté (erdőőrré) az 1879. évi XXIII. t. cz. 37. §-a értelmében 24 éves koruk előtt ki nem nevezhetők, s hogy ekként erdőőri kineveztetésüket megelőzőleg is hosszabb-rövidebb ideig teljesítettek már — esetleg mint szakvizsgázott erdőőrök — az államnak szolgálatot. Viszont más szolgálati ágazatoknál fiatalabb korban is elérhetik az altiszti rendfokozatot, a hol pedig a kezdő fizetés is magasabb, legalább évi 1000 korona.

Téves azonban a kérvényben felhozott az a körülmény, hogy az erdészeti altisztek a «nyolcz fokozatba való besorozás és ötödéves előléptetés mellett» a legmagasabb fizetési fokozatot, vagyis az évi 1300 koronás fizetést el nem érhetik. Már lapunk 1908. évi 14. számában, a hol a kincstári erdészeti altisztek fizetésére és személyi pótlékára vonatkozó törvényes rendelkezéseket ismertettük, felvilágosítottuk olvasóinkat arról, hogy a II. osztályú erdészeti altisztnak *nem kell* okvetlenül mind a négy II. osztályú altiszti fizetési fokozatban 5—5 évet töltenie, hogy I. osztályú altisztté kinevezhető legyen, hanem ha abban a hivatal kerületében, a melyben szolgál, van megfelelő számú főerdőőri állás üresedésben, úgy akár az évi 700 koronás fizetésből is bejuthat a főerdőőri évi 1000 koronás fizetésbe. A négy-négy fizetési fokozatnak tehát csupán az a célja, hogy egyes alkalmazottak 5—5 évnél hosszabb ideig ne maradjanak a három legalacsonyabb fizetésben, hanem hogy ha előmenetelük akadályokba ütközik, legalább 5 évenként fizetésben nyerjenek addig, a míg a legmagasabb fizetési fokozatot elérik.

Ugyancsak lapunk 1908. évi 12. számában ismertettük az Országos Erdészeti Egyesületnek az erdőlegények és segéderdőőrök érdekében a földmivelésügyi miniszter úrhoz tett előterjesztését, a melyben az Országos Erdészeti Egyesület egyebek közt azt is kérte, hogy a változott gazdasági viszonyoknak és a szándékolt belterjesebb gazdálkodásnak megfelelően szaporíttassék a főerdőori és erdőori állások száma, és hogy mindazok az erdőlegények és segéderdőőrök, a kik az erdőori szakvizsgát már letették és 24. életévüket betöltötték, rendszeresített altiszti állásra neveztesse ki.

Habár az Országos Erdészeti Egyesületnek ez a kérése mindeztideig nem is teljesült, megvált a felterjesztésnek az a nem kevéssé méltánylandó eredménye, hogy az erdőlegények és segéderdőőrök addigi évi 400 és 500 K fizetése évi 600 és 700 koronára felemeltetett, s ezenfelül egyenruhaátalányt, tűzfajjárandóságot és legeltetési jogosultságot kaptak.

A mi a kincstári erdészeti altiszteknek azt a kérelmét illeti, hogy meghagyott mellékjárandóságaik értéke a nyugdíjba beszámíttassék, jogosultnak tartjuk ugyan addig, a míg az erdészeti altisztek meg nem kapják azt a fizetést, a mit más állami altisztek élveznek, azonban nem hisszük, hogy a mellékjárandóságok beszámítására vonatkozó kérelmük teljesíthető volna, mert az ellenkezik a — legalább a jelenlegi — nyugdíjtörvény alapelveivel.

A kincstári erdészeti altisztek harmadik kérelme, tudniillik hogy nyugdíjaik és özvegyeik nyugdíja az erdőtisztekével egyenlő alapon állapíttassék meg, olyan jogos kívánság, a mely elől elzárkózni nem lehet. Ezzel a kérdéssel is foglalkoztunk már lapunk 1908. évi 16.

számában, a hol rámutattunk arra, hogy az állami erdészeti altisztek és szolgák nyugdíjazásánál érvényben levő törvényes rendelkezések hátrányos és sérelmes voltával úgy a magas kormány, mint az erdészeti ügyek intéző körei is teljesen tisztában vannak s várják az alkalmat arra, hogy ezeknek a hátrányos rendelkezéseknek a megszüntetése érdekében a szükséges lépéseket megtehessek. Minthogy pedig törvényes rendelkezéseket — ha azok mindjárt egyesekre, vagy egész szolgálati ágazatokra nézve sérelmesek is — csak újabb törvénnyel lehet megváltoztatni, meddő dolognak tartottuk ezzel a kérdéssel ismételtlen is, idő előtt foglalkozni. Lapunk előbbi számában azonban már megemlékeztünk arról, hogy értesülésünk szerint a pénzügyminiszteriumban már elkészült az állami alkalmazottak nyugdíjazására vonatkozó új törvénytervezet, a melynek tárgyalása rendén a földmivelésügyi kormány bizonyára gondoskodni fog arról, hogy az új törvényből az erdészeti altisztekre nézve jelenleg fennálló sérelmes rendelkezések kimaradjanak és hogy ők is nyugdíjazás tekintetében oly elbánás alá kerüljenek, mint más állami alkalmazottak.

Nem tartjuk azonban szerencsés gondolatnak az erdészeti altisztek utolsó kérelmét, melyben azt óhajtják, hogy a 35 évet betöltött erdőaltisztek nyugdíjaztassanak, hogy ez által a fiatalabbak előmenetele gyorsabb legyen.

Ha figyelembe vesszük, hogy nemcsak az erdészetenél, de más szolgálati ágazatoknál is az altisztek legtöbbször már 18—20 éves korukban, de sőt némelyek már előbb is megkezdhetik állami szolgálatukat, és hogy a tényleges katonai szolgálati idő, ha abból a polgári állami szolgálatba, vagy viszont a polgári állami szol-

TÁRCZA.

Szerencsétlen királynék.

Irta: *Zempléni Gyuláné.*

Mindgyakrabban érkeznek aggasztó hírek Sarolta, mexikói császárné állapotáról. És mikor a szerencsétlen császárnéval kapcsolatosan eszünkbe jutnak a queretariói dráma eseményei, eszünkbe kell hogy jusson az is, hogy a koronás fők dicsősége is gyakran mulandó s hogy a hol csak fényt, örömet, boldogságot sejtünk, sok a keservesen hullatott könny, mely annál fájdalmasabb, mert hogy még titkon elsírni sem lehet.

Sarolta császárné sorsa eszünkbe juttatja a többi trónjavesztett koronás asszonyt, a kik voltak elég nagy számban és a kik közül most is van négy, élő példájául a dicsőség, öröm mulandóságának. A négy trónjavesztett királyasszony: Eugenia, a francziák császárnéja; Sarolta, mexikói császárné, Mária-Zsófia nápolyi királyné és Natália, Szerbia királynéja.

Eugenia, az «old lady», a hogyan általában nevezik, csendes elvonultságban él Farnboroughban, Angliában. Sokat vésztett, sok viszontagsága volt az életének, ki valamikor Európa egyik legfényesebb trónján ült.

A történetírók nagyban hibáztatják a szomorú eseményekért; azt mondják róla, hogy túlságosan sokat foglalkozott politikával és neki tudják be a német-francia háborút is, melybe állítólag ő vitte bele férjét, III. Napoleont. De ő kitartott a helyén minden gáncs daczára az utolsó perczig és a mikor elérkezett a tragikus óra, a mely a Napoleonok végleges bukását okozta és menekülnie kellett neki is a Tuileriákból, ezek voltak a szavai: «Szerencsétlen palota! Mely végzet róttá rád, hogy minden koronás fő ily módon távozzék falaid közül.»

Vajjon ennél az óránál nem volt-e még keservesebb az az óra, a mely minden jövő reménységének, egyetlen fiának, Lulu hercegnének a halálhírét hozta, a ki ott esett el a Zuluk földjén? Őt szerették a francziák, vajjon nem tudta volna-e még, hacsak ideig-óráig is a trón fényét visszaszerezni oly nagyon becsvágyó édes anyjának? Ma már minden öröm, fény, dicsőség, remény a múlté és már csak egy «old lady» az, a kinek a fénytelen szemén az sem látszik, hullatott-e valaha könnyet?

Bárha szánandó is a francziáknak ez a trónjavesztett császárnéja, a rokonszenyűnek sokkal melegebb érzésével fordulunk mexikói Sarolta felé. Homályba

gálatból a katonai szolgálatba való átlépés közvetlenül, megszakítás nélkül történt, a nyugdíjba beszámít, úgy a kérelem szerint már az 53—55 éves, tehát erejük teljében, legszebb férfikorukban levő erdészeti altiszteket kellene nyugdíjazni, vagyis olyanokat, a kik az államnak még hosszabb ideig hasznos szolgálatokat teljesíthetnének. Az ilyen korban levő egyének nyugdíjazása — eltekintve attól, hogy ez az államháztartás indokolatlan megterhelésével járna — azt hisszük, hogy maguknak az illetőknek sem tetszene, mert az, a ki fiatalságát munkában töltötte és szeret dolgozni, 53—55 éves korában nem szívesen vonulna nyugalomba, egyrészt azért, mert ebben a korban bizonyára vannak még ellátatlan gyermekei, a kiktől gondoskodnia kell, már pedig ha nyugdíjba vonul, anyagiakban érzékeny veszteséget (lakpénz, föld és fajárandóság, legeltetés, ruhaátalány stb.) szenved, másrészt pedig azért, mert ebben a korban aligha fog máshol alkalmazást találni s így tétlenségre lenne kárhozthatva. Hiszen most is minduntalan azt tapasztaljuk, hogy még a 40. szolgálati évet betöltött állami alkalmazottak sem mennek szívesen nyugdíjba, mert még oly testi erőben vannak, hogy szolgálatteljesítésre képesek. Ebben a tekintetben különben az altisztek a tisztviselőkkel, különösen a főiskolát végző tisztviselőkkel szemben előnyben vannak, mert míg az altisztek — mint említettük — már 18—20 éves korukban állami szolgálatba léphetnek, addig utóbbiak legjobb esetben csak 22—24 éves korukban kezdenek meg állami szolgálatukat s így a teljes nyugdíjra való igényük is idősebb korukban következik be.

Mi a fiatalabb erdészeti altisztek gyorsabb előmenetelét teljesen biztosítottak látnánk azzal, ha részükre

a jelenlegi nyolcz fizetési fokozat helyett kevesebb fizetési fokozat állapíttatnék meg akképen, hogy a főerdőőri fokozatokba is automaticae jutnának be az altisztek. Természetes azonban, hogy ebben az esetben az I. osztályú altiszt kezdő fizetésének többnek kellene lennie, mint a II. osztályú altiszt legmagasabb fizetésének.

E mellett azonban, de különösen a jelenlegi viszonyok közt, feltétlenül szükségesnek és az erdészeti altiszti kar érdekében állónak tartanak, ha az altiszteknek mostani, hivatalonkinti külön-külön létszáma egy összesített létszamba foglalható, mert a jelenlegi viszonyok közt vannak hivatalok, a hol 30—35 éves, sőt ennél is idősebb erdőlegények vannak, míg másutt 35 éves korban egyesek már főerdőőrökké neveztetnek ki. Ez mindenesetre olyan anomália, a melyet maguknak az erdőlegényeknek és segéderdőőröknek az érdekében mindenképen meg kellene szüntetni. Ez az anomália az altiszti fizetési fokozatok számának leszállítása és az automatikus előléptetés mellett is továbbra megmaradna, mert az erdőlegényi és segéderdőőri csoportok egyikét a jövőben is fenn kell tartani azok számára, a kik az erdőőri szakvizsgát már letették ugyan, de 24 évesnél fiatalabb koruk miatt erdőőrökké még ki nem nevezhetők. Ezeknek a fizetése is azonban természetesen emelendő volna. Ebben az esetben is tehát gondoskodni kellene arról, hogy mindig a legrégebb, legidősebb erdőlegények közül neveztessek ki valaki altisztté és ne az, a ki véletlenül épen abban az erdőhivatali kerületben szolgál, a hol egy altiszti állás megüresedett.

Mi ezzel a javaslatunkkal nem kívánjuk az erdészeti altiszti kinevezéseket a miniszterium intézkedési körébe utalni, hanem azt továbbra is meghagynánk az erdő-

borult elmével ott él a bouchonti kastélyban Laaken mellett, melyet bátyja, a nemrégien elhalt Lipót belga király bocsátott rendelkezésére. Már agg nő ő is, közel hetven esztendő, de ragyogó szépségének a nyomai még most is látszanak s ha igaz, elborult elmével is mind mai napig nagy gondot fordít az öltözékére.

A mióta férjét, Miksa császárt, a rettenetes végzet utólérte és a rövid ideig viselt császári koronáért az életével kellett fizetnie, a szerencsétlen hitvesnek elméjére is éj borult. Néha, mintha felderülne kissé az emlékezete, de vagy nem emlékszik, vagy nem akar emlékezni; a queretariói rémes napokról soha sem tesz említést, mint a hogyan nem említi soha Miramaret, a hol fiatal életének oly boldog idejét élte.

A most élők közt bizonyára még nagyon sokan tudnak az 1866-ban történt emlékezetes párbeszédéről, mely közte s III. Napoleon közt folyt, s a melyen jelen volt a szép francia császárné, Eugenia is. Napoleon megtagadta a segítséget s a végzet folytatta a maga útját feltartóztathatatlanul. Vajjon ebben is volt-e része Eugeniának? S ha igen, sejtette-e vajjon akkor, a mikor szemben állt a szerencsétlen, kérni jött asszonnyal a császár saint-cloudi dolgozó-szobájában, hogy egyforma lesz a sorsuk, trónjavesztettek lesznek mind a ketten?

Erzsébet királynékné révén legközelebb áll hozzánk Mária-Zsófia nápolyi királyné, a ki a mi felejthetetlen Nagyasszonyunknak testvérhuga. — Férje II. Ferencz, 1859-ben foglalta el Nápoly és Szicília trónját, a honnan a megváltozott politikai viszonyok folytán alig egy év múlva távoznia kellett. Rövid dicsőség, de éppen elég egy szép álmra, mely eszünkbe juttatja Bismarcknak, a vaskancellárnak egy mondását. A mikor ugyanis Battenberg Sándor elment hozzá s elmondta, hogy megkínálják a bolgár trónnal, elfogadja-e? A kancellár a maga kurta modorában felelt: Csak fogadja el, legalább elmondhatja, hogy fejedelem is volt. A mennyiben különösebb tragédia nem fűződik egy-egy elvesztett trónhoz, a nagy részvétnek nincs helye, hiszen veszteség nélkül nincsen élet s nem mindig az veszít legtöbbet, a ki koronát veszít. Ha nem így volna, nem vetnék el magoktól oly könnyen, a mire ugyancsak van példa a történelemben nem egy.

Utolsónak maradt a most élő trónjavesztett királyasszonyok közül, mint a kinek sorsa korunk legújabb eseményeihez fűződik, Natália szerb királyné. A «szép Natália», a hogy Európaszerte neveztek, egy Kesko nevű orosz ezredesnek volt a leánya. Vadvirág módjára nőtt fel otthonában, de álmodozó lelke királyfiról ál-

szeti hivatalok hatáskörében. Annak a módozatnak a megállapítása, hogy ez miképen volna keresztülvihető nem képezheti a mi feladatunkat.

A földművelésügyi miniszterium 1911. évi költségvetése.

A mult hetekben került nyilvánosságra a magyar kormánynek 1911. évi költségvetési előirányzata, a melyet tárgyalás és törvényerőre emelés czéljából az országgyűlés elé terjesztett.

Lapunk olvasóit természetesen a földművelésügyi miniszterium költségvetése érdekli leginkább s azért azt főbb vonásaiban, röviden a következőkben ismertetjük:

A magyar- és horvát-szlavonországi kincstári erdők rendes kiadásai az 1911. évre ... 15.755,961 koronával, rendes bevételei pedig ... 21.976,006 „
 vagyis ... 6.220,045 korona
 bevételi többlettel irányoztatott elő.

Ezt összehasonlítva az 1909. évi költségvetési előirányzat megfelelő tételeivel (az 1910. évre nem volt költségvetés s így az 1911. évi költségvetést csak 1909. évi költségvetés adataival hasonlíthatjuk össze), a hol a rendes kiadások ... 15.330,603 koronával, a „ bevételek pedig ... 23.591,730 „
 vagyis ... 8.261,127 korona
 bevételi többlettel irányoztatott elő, látjuk, hogy az 1911. évi költségvetésben a rendes kiadások 425,358 koronával emelkednek, a bevételek pedig 1.615,724 koronával csökkennek, úgy hogy végeredményében az 1911. évi költségvetés 2.041,082 koronával kedvezőtlenebb, mint a milyen az 1909. évi költségvetési előirányzat volt.

A magyar- és horvát-szlavonországi kincstári erdők-nél maga az I. és II. osztályú erdészeti altisztek fizetése és lakpénze együttvéve, egyéb járandóságain kívül 1.414,720 koronát tesz ki.

Az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek kezelési költségeire 2.441,992 korona irányoztatott elő, a melyből a birtokosok kezelési költség fejében 891,040 koronát megtérítenek; ebből látjuk, hogy az állam erre a fontos közgazdasági czélra 1.550,952 koronát fog az 1911. évben áldozni.

Az állami erdőfelügyelet és az ornithologiai (madár-védelmi) központ kiadásai 536,219 koronát tesznek ki, míg az erdőőri szakiskoláknál a 267,823 korona kiadással szemben 215,132 korona bevétel irányoztatott elő; az erdőőri szakiskolák kiadásai közt a növendékek ellátására 68,400 korona vétetett fel.

Végül erdőösítési és csemetekerti munkálatokra, magvak beszerzésére, valamint kopár területek befásítására adományozandó faesemeték kiadására és erdőösítési jutalmak és segélyek kiosztására 450,000 korona irányoztatott elő.

A kincstári erdőknél mutatkozó kiadási többletből az altiszti személyzet szaporítására 46,740 korona esik. A kincstár ugyanis az ungvári főerdőhivatal kerületében levő erdei pályákon kívül saját kezelésébe vette a fenyőházai villamos üzemű fűrészt és vasutat, valamint a fekete-garamvölgyi gőzüzemű erdei vasutat is; így tehát gondoskodni kellett motor, mozdonyvezető és egyéb vasúti személyzetről, mely czélból 17 új altiszti állás szerveztetett, úgy hogy a vasutaknál alkalmazott altisztek létszáma az újonnan szervezett állásokkal együtt 22-re emelkedik.

modott, ki majdan eljön érte. És eljött! Milán király, ki mindhalálig megőrizte lobbanékony természetét, meglátta és megszerette a kiváló lelki és szellemi tulajdonokkal megáldott gyönyörű leányt és elvitte a Duna mentén álló, kívülről oly büszkének látszó belgrádi várába, mely azonban annyi szomorú tragédiának volt már a színhelye. Natália is inkább mártírasszony volt ott, mint királyasszony, a kitől végül még elragadták egyetlen gyermekét, az oly szerencsétlen véget ért Sándort. Lehet, ő sem volt mindig ura a tetteinek, de miért lehessen éppen királyasszonytól megkivánni, hogy jobban s többet tudjon szenvedni, néma türebben, mint akár ki alattvalója? Semmi esetre sem volt Milán király gavallér ember, a mikor a válópör aktáiban olyan bünsnek igyekezett feltüntetni a királynét, a kiről pedig ő tudta legjobban, hogy mennyit szenvedett, mennyi megaláztatásban volt része mellette.

A trónt el nem vesztette ugyan, mert még trónörökösnek korábban elvetette magát a koronát a szászok Lujzája. Az általános közvélemény könnyelműnek mondja, mert hiszen az élete, a mit azóta folytatott, nem a legpéldásabb. De a szászok szánják, szeretik most is, bizonyára többet tudnak mint mi a boldogtalan életéről, melyet a trón árnyékában, rideg lelkű férje mellett

folytatott. Ne vessünk rá követ, csak az tehetné ezt, a ki a lelkek mélységébe látna!

Miután szó volt olyan királynéről is, a ki maga vetette el magát a koronát, vissza kell nyúlnunk a történelem lapjain a messze múltba, a XVII. század egyik szép asszonyáig, Krisztina svéd királynéig. A nagy Gusztáv Adolf svéd királynak volt a leánya, a ki 1626-ban született. Nem örült jöttének sem a királyi pár, sem az ország, mert trónörökösöt vártak-reméltek és csak éppen annyi történt, hogy itt is ott is beletörtök a megrálozhatatlanba.

A krónikások úgy beszélnek róla, mint nagyon becsvágyó asszonyról; vajjon hogyan egyeztethetik hát össze a becsvágyával a trónjáról való önkényes lemondását? A válasz erre a jelleme, mely állítólag csupa ellentmondásból volt összetéve. Mások szerint az egész lelkével szomjúhozta a szabadságot, melyet a trón nem adhatott neki. Vágyott Olaszország örökké kék mosolygó ege alá és talán azt is remélte, hogy ha lemond a trónról, ezt valami nagy dolognak nézik. 1654 június 6-án mondott le a trónról és a mikor végre eljutott az örök városba, mintha a trónnal a szilárd talajt is elvesztette volna a lába alól. Kalandos, szenvedélyes életet élt, de még a valóságnál is rosszabbnak tüntették fel, és úgy beszél

Ezenkívül a kincstári erdők üzemének belterjesebbé tétele, új birtoktestek megszerzése és az állami erdőkben fekvő nagy vagyon gondosabb felügyelete céljából az erdőéri és főerdőéri állások száma is 15—15-tel, összesen tehát 30 állással szaporították, a mi nemcsak az erdőlegények és segéderdőőrök, hanem az erdőőrök előmeneteli viszonyát is kedvezően fogja befolyásolni.

A magyarországi kincstári erdőknél tehát az 1911. évben 542 első osztályú altiszti (főerdőéri, famesteri) és 516 másodosztályú altiszti (erdőéri) állás lesz s a mellett megmarad a 140 erdőlegényi és 126 segéderdőéri állás is.

Az I. osztályú altisztek közül:

70 lesz az évi 1300 K fizetésben,

49 " " " 1200 " "

267 " " " 1100 " "

156 " " " 1000 " "

A II. osztályú altisztek közül pedig:

47 lesz az évi 1000 K fizetésben,

126 " " " 900 " "

144 " " " 800 " "

199 " " " 700 " "

Ez az elosztás bizony kedvezőnek egyáltalán nem mondható, mert ez azt jelenti, hogy 47 olyan II. osztályú altiszt van, illetve lesz 1911-ben, a ki már több mint 15 éve és 126 olyan, a ki már több mint 10 éve szolgál mint erdőőr. Kedvezőnek az előlépési viszony akkor volna mondható, ha a II. osztályú altisztek közül minél kevesebben érnék el az évi 900 és 1000 koronás fizetési fokozatot, hanem már a 800 koronás fizetésből lépnének elő I. osztályú altisztekké, a mikor viszont a főerdőöröknél kerülnének többen az 1200 és 1300 koronás fizetésbe.

róla a hagyomány, mint lelkiismeretlen kalandornőről, a kiről csak az az egy bizonyos, hogy nagyon szerencsétlen volt és egyedül, teljes elhagyatottságban halt meg Rómában 1689-ben.

A szerencsétlen királynék közé sorozható Matild, dán királyné is, a ki mint tizennégy éves gyermek a nálánál három évvel idősebb, de már kiélt VII. Keresztély hitveseként került melléje a trónra. A tapasztalatlan fiatal gyermek a maga környezetéből belekerült olyan környezetbe, a melyben akkor a legledébb hang és élet uralkodott. A végzet magával sodorta őt is, a minnek száműzetés lett a vége és ott is halt meg alig huszonnégy éves korában.

Nagyon tragikusan fogta fel a sorsát hogy trónjavesztett lett I. Napoleon első hitvese, Beauharnais Jozefin. Mialatt Napoleon a háborúkat járta, ő a maga életét élte, pedig ha elolvassuk Napoleon leveleit, melyek olyan hű tükrét adják belső életének, láthatjuk, milyen nagyon szerette hitvesét. Azután fordult a kocka; Napoleon, bár szerette Jozefint, a vénülő asszony mellett a maga lobbanékony szívével sokfelé hajlott és ezzel sok szenvedést okozott a császárné — hiuságának. Míg aztán rámerre a végzet a legnagyobb csapást a meddő voltával. Franciaországnak trónörökös kellett és mert

A horvát-szlavonországi kincstári erdőknél a 145 főerdőéri és 172 erdőéri állás változatlanul megmarad.

Itt az I. osztályú altisztek közül:

5 lesz az évi 1300 K fizetésben,

37 " " " 1200 " "

71 " " " 1100 " "

32 " " " 1000 " "

A II. osztályú altisztek közül pedig:

12 lesz az évi 1000 K fizetésben,

41 " " " 900 " "

72 " " " 800 " "

47 " " " 700 " "

Itt az egyes fizetési fokozatokban valamivel kedvezőbb az elosztás, mint a magyarországi kincstári erdőknél.

Jelentékeny összeg vétetett fel a költségvetésbe a siketnémaik körmöczbányái intézeténél az államerdészeti alkalmazottak, kincstári erdőmunkások és a földművelésügyi miniszterium alá tartozó több állami alkalmazottak siketnéma gyermekei részére létesítendő 8 alapítványi hely költségeinek a fedezésére is.

Atyailag gondoskodik ezúttal a földművelésügyi miniszter úr a kincstári erdőőrök gyermekeiről, a mennyiben egy harmadik internátust is szándékozik az erdőőrök gyermekei részére felállítani, mert a Zborón és Rózsahegyen már meglévő két internátus azokat a kincstári erdőéri gyermekeket, a kik a magyar nyelvű elemi oktatást nélkülözik, már nem képes befogadni.

Ebben a harmadik internátusban szándékozik a miniszter úr egyúttal az állami internátusokban elemi iskolát végzett és a továbbképzésre érdemes fiúgyermekeket a gyakorlati erdei munkákban és erdőőrzésben, a leány-

hogy Jozefintől a császár ezt már nem remélhette, elvált és feleségül vette Mária Lujza kir. hercegnőt. Ezek az események is kellően meg vannak világítva Napoleon levelezésében és láthatjuk, hogy a válás miatt talán éppen a császár szenvedett legtöbbet, de hát úgy érezte, hogy tartozik a politikának ezzel a nagy áldozattal.

Foglalkozhatnánk még azokkal a trónjavesztett királynékkal, a kiket Napoleon juttatott a trón rövid ideig tartó, mulandó fényéhez: itt van Mária Lujza, Napoleon második felesége, Hortense, Hollandia királynéja, a ki Jozefinnek az első házasságából származott leánya volt; Katalin, Westfalia királynéja és Hortensenak sógornője. De hát nem célunk, hogy krónikát írjunk, csak a trón szerencsétlen asszonyaira akartunk egy pillantást vetni és így nem szabad megfélekednünk Mária Antoinetteről, a kinek szép feje a hóhér bárdja alatt hullt le. Az ő tragikus sorsa közismert. Ha vétkes volt, rettentően megbűnhődött érte. A ki az élete történetét, anyjához írott leveleit elolvassa, nem állhatja meg, hogy meg ne könnyezze ezt a fiatal életet. Ne sajnáljuk tőle e könnyeket — megérdemelte.

gyermeket pedig a gyakorlati háztartási teendőkben, illetve mindkét nembeli gyermekeket a gyakorlati gazdasági ismeretekben megfelelő oktatásban részesíteni. Hogy ez minő nagy jótétemény lesz az iskoláktól távol lakó erdészeti altisztekre nézve, az magyarázatra nem szorul.

Az állami kezelésbe vett községi erdőknél is szaporodik az altiszti állások száma egygyel, úgy hogy 1911-ben 23 első osztályú és 25 másodosztályú altiszti állás lesz. Sajnos, itt a II. osztályú altiszteknél az előmeneteli viszonyok még kedvezőtlenebbek, mint a kincstári erdőknél (a mi ilyen kis létszámban természetesen is), a mennyiben itt a II. osztályú altiszteknek több mint egynegyed része éri el az 1000 koronás fizetési fokozatot; vagyis

7	lesz az évi 1000 K fizetésben,
6	„ „ „ 900 „ „
7	„ „ „ 800 „ „
5	„ „ „ 700 „ „

Az I. osztályú altisztek közül pedig:

1	lesz az évi 1300 K fizetésben,
14	„ „ „ 1200 „ „
4	„ „ „ 1100 „ „
4	„ „ „ 1000 „ „

Viszont azonban a községi erdőknél alkalmazott főerdőrök előnyben vannak a kincstáriakkal szemben, a mennyiben több mint fele már eléri az évi 1200 korona fizetést.

Szaporodik még az altiszti állások száma 4-gyel az erdőéri szakiskoláknál, melyek közül 2 állás a vadász-erdői, 1—1 állás pedig a lipótújvári és királyhalmi erdőéri szakiskoláknál szervezetik, úgy hogy az erdőéri szakiskoláknál alkalmazott altisztek létszáma 8 elsőosztályú és 8 másodosztályú altisztből fog állani; az I. osztályú altisztek közül 4 kap 1200 K, 4 kap 1100 K fizetést, a II. osztályú altisztek közül pedig 4 kap 800 K, 4 pedig 700 K fizetést.

Mint látjuk, az erdészeti altiszti állások száma a jövő évben 35-tel fog szaporodni, a mi nemesak az erdőlegények és segéderdőőrök, hanem a II. osztályú erdészeti altisztek előmeneteli viszonyait is kedvezőbbé teszi.

(—h.)

A mérgekről, valamint az erdőben és a mezőn gyakrabban előforduló mérges növényekről.

(Folytatás.)

Irta: Kovács Aladár, m. kir. főerdőmérnök.

Ha az embert kígyó marja meg, első teendője legyen, hogy a marási sebet kitágítsa, hogy ez által bőséges vérzés idéztessék elő. A kifolyó vér a mérget magával kihozza és megakadályozza, hogy az a testbe felszívódjék. A sérült végtagot a szív felőli oldalon le kell kötni, hogy a vérnek a szív felé való folyását megakadályozzuk.

Mikor ezzel készen vagyunk, itassunk a kígyó által megmárt emberrel annyi pálinkát, a mennyitől lerészegszik. A megmárt egyén sokszorosát bírja el annak a pálinka-mennyiségnek, a mely rendes viszonyok között

már lerészegítette volna. Ha a részegségi állapot bekövetkezik, alapos a remény, hogy az illető élete megmenthető.

A *darázsok* mérge a szövetmérgek közé tartozik, bár egész bátran sorozhatnánk a vérmérgek közé is. Az erdőt járó emberek közül ki ne ismerné a *lódarászat* (*Vespa crabro*)? hatalmas nagy darázs ez és annyi mérge van egy-egynek fullánkjában, hogy 6—7 darázs szúrása egy lovat is képes megölni. Odvas fában vagy fazsindelyes ház elhagyott, nem használt padlásán a család farostokból hatalmas és művészileg összeállított vaczkot készít, mely aránylag vékony rosttal van az odúhoz vagy a gerendához erősítve. Szerencse, hogy a természet úgy rendezte be a dolgot, hogy ez a darázs csak önvédelemre használja fullánkját, no meg arra, hogy vele azt az állatot (rendszerint méhet) elkábítsa, a melyet rablómódra visz vaczkába azért, hogy abba petéit berakván, kikelő álczái rajta élőködjenek.

A darázscsipés a mellett, hogy rendkívül fájdalmas, veszedelmes azért is, mert biztosan ható ellenszere nincs. A hol lehet pusztítsuk ezt a kellemetlen fajzatot; a kennek göze biztosan megszabadít tőlük.

Hazánk déli és délkeleti részeinek hegyvidékén még egy mérges állatka fordul elég gyakran elő a *skorpio*. Igen kellemetlen pókfajta, mely Krassó-Szörény vármegye déli részeiben nem ritkán a szobában, sokszor az ágyban is található. Csipése nehezen gyógyul, igen erős gyulladást idéz elő, sőt forró nyáron, mikor az állatka legmérgeesebb, halált is okozhat; őrizkedjünk tőle és a hol lehet pusztítsuk.

Vérmérgek. Ide azok a mérgek tartoznak, melyek a szervezetbe jutva a vérben idéznek elő elváltozásokat. Legnevezetesebbek a *széngáz* és a *szénsav*, mindkettő szin, iz és szagtalan gáznemű anyag.

Ha a szén nem elegendő levegő hozzájárulása mellett ég el, széngáz fejlődik. A széngázt meggyűjt-hatjuk és kék lánggal ég el. Ugyanezt a kék lángot látjuk a parázs felett is, a mi annak a jele, hogy a parázs tökéletlen elége alkalmával fejlődött széngáz a parázs tüzetől meggyulladt.

Ha a széngázból a levegőben 1% van jelen, annak belégzése biztos halál. Látnivaló, hogy mily szörnyű nagy mérge, mely megszámlálhatlan sok embernek oltotta már ki az életét és legtöbbször a tudatlanság következtében.

Minden rossz léghuzammal bíró kályhában fejlődik a parázs izzása folytán, mert mint említettük, képződésének feltétele az, hogy szén égjen, elegendő levegő hozzájárulása nélkül; ha aztán a kályha csöve valamilyen módon eldugul, vagy azt az emberi tudatlanság, takarékoság szempontjából, hogy a meleg ki ne menjen, mesterségesen elzárja, akkor a széngáz a szobába jut és kész a szörnyű veszedelem, mely sokszor egy éjjel egész családot pusztított el, kik az este keresett nyugalomból soha fel nem ébredtek. A széngáz a vér veres sejtveivel, melyek a levegő oxigénjét szállítják, gyorsan egyesül és azokat az életet adó oxigén szállítására képtelenné teszi; a szervek sejtjei egyszerre csak nem

kapnak levegőt, megfulladnak, mi mellett a szén-gáz még az agyat is megtámadja; még pedig az agynak azt a részét, a hol a mozgások középpontja székel, úgy hogy a ki szén-gázt lehel be, az ha még eszméletét nem is veszítette el, elmenekülni nem tud.

A ki szén-gázt lehel be, az egy pillanat alatt elveszti egyensúlyi állapotát és azonnal elterül; a ki pedig kevesebb mennyiséget huzamosabb ideig lélegzik be, az csakhamar fejfájást, szédülést érez, ellankad, menekülni akar, de nem tud, elveszti eszméletét, meghal. Ha alvó ember lehel be szén-gázt, akkor rendesen fel sem ébred, hanem álma csendesen átmegy a halálba. Ha szén-gáz-mérgezést veszünk észre, első dolgunk legyen a megmérgezettnek friss levegőt juttatni. E végből vigyük őt ki abból a helyiségből, a melyben a szén-gáz van a szabadba és ha már nem lélegzik, alkalmazzunk mesterséges légzést, még pedig, ha hamarabb ideig nem térne magához, legalább két órán át, közben öntsük le fejét időnkint hideg vízzel, mellét és hasát pedig csapkodjuk meg hideg vízbe mártott ruhával s ezalatt küldjünk okvetlen orvosért.

A mesterséges légzést következőképp alkalmazzuk. A beteget egy asztalra fektetjük úgy, hogy hátán feküdjék és feje az asztal szélén leljön. Ekkor a fejéhez állván, két karját hirtelen a feje fölé húzzuk, kinyújtjuk, majd egy-két pillanat múlva karjait visszahajtván erősen mellére szorítjuk; ugyanekkor valaki a beteg hasára is nyomást gyakoroljon, hogy ezáltal a tüdőből lehető sok levegő szoruljon ki. Néhány pillanat múlva a nyomást megszüntetvén, karjait újra felkapjuk és a feje felett kinyújtjuk. A karok kinyújtásával a tüdő levegővel telik meg, a karoknak a mellkasra való nyomásával és egyidejűleg a hasra alulról-felfelé gyakorolt nyomással pedig a tüdőben levő levegő ismét a szabadba jut. Ezen eljárás alkalmazásával ugyanazon folyamat megy végbe a tüdőben, mint a természetes légzésnél.

Mínt hogy pedig az ember a természetes légzésnél percenkint 20—22-t lélegzik, arra kell vigyázni, hogy a karok kinyújtása és a mellkas összeszorítása percenkint legfeljebb 20—22-szer történjék. A mesterséges légzés alkalmazásával sok oly esetben sikerült a szén-gázzal megmérgezett egyént az életnek megmenteni, a mikor a halál bekövetkezése egészen bizonyosnak látszott és a mikor ennek a módszernek alkalmazása nélkül soha fel nem ébredtek volna.

Vigyázzunk kályhánk füstesövére, nehogy az véletlenül elduguljon, különösen ne takarékoskodjunk a fűtőanyagban azzal, hogy az izzó parázzsal telt kályha kéményét elzárjuk, mert ezzel magunk és a hozzánk tartozók életét veszélyeztetjük.

A szén-sav. Ez a másik gáznemű méreg, mely már nem oly alattomos, mint előbbi. Nagyobb mennyiségben a szeszes erjedésnél, a mustforrás alkalmával képződik, de néhol a földből tör elő, mint nálunk a torjai bűdösbarlangban és az a tulajdonsága van, hogy a levegőnél nehezebb lévén, a helyiségek alján helyezkedik el. Ez is

szín és szagtalan gáz, mely azonban nem ég, sőt az égést megszünteti s azért a boros pinczében erjedő musthoz ne közelítsünk addig, míg a pinczébe egy égő gyertyát le nem bocsájtottunk. Ha a gyertya elalszik, biztosak lehetünk benne, hogy szén-sav oltotta el és akkor nyissuk ki a pinceajtót és ablakot, szellőztessünk s miután ismételtén meggyőződünk róla, hogy a pinczébe bocsájtott gyertya nem alszik el, csak akkor merészkedjünk lemenni. Ha a szén-savat belélegzük, egy szippantás elegendő arra, hogy eszméletünket rögtön elveszítsük; torkunk azonnal elzáródik és ha gyors segítség nincs, biztos a fulladás folytán beálló halál. Ha valakit szén-sav-gáz-belégzés folytán összeesni látunk, csak igen vigyázva és a légzést teljesen visszafojtva iparkodjunk az illetőt a szén-sav-gáz által ellepelt helyiségből kivinni, mert máskülönben mi is az ő sorsára jutunk. A mesterséges légzés alkalmazását ilyen mérgezésnél sem szabad elmulasztani, úgy a hogy az a szén-gáznál mondva volt.

Idegmérgek: Ezek közé a szeszen kívül az összes növényi mérgeket soroljuk.

(Folytatása következik.)

Erdőőri és vadőri szakvizsgák eredménye.

Az 1910. évben megtartott erdőőri és vadőri szakvizsgák a következő eredménnyel végződtek:

Mely erdőfelügyelőségénél	A vizsgázók száma	A vizsgázók közül			Nem nyert képesítést
		kitűnő	jó	elég-séges	
I. Erdőőri szakvizsgák:					
Besztercebányai erdőfelügyelőségénél	38	1	14	19	4
Brassói "	18	2	4	9	3
Budapesti "	25	1	8	12	4
Kassai "	31	3	11	17	—
Kolozsvári "	25	1	6	16	2
Máramaros-szigeti "	17	1	3	11	2
Miskolczi "	10	1	1	6	2
Nagyszombati "	7	—	1	5	1
Pécsi "	22	—	4	11	7
Pozsonyi "	15	1	6	5	3
Szombathelyi "	39	3	12	14	10
Temesvári "	39	4	6	22	7
összesen:	286	18	76	147	45
%	—	6.29	26.57	51.4	15.74
		84.00			
II. Vadőri szakvizsgák:					
Budapesti erdőfelügyelőségénél	3	—	2	1	—
Miskolczi "	1	—	—	1	—
Szombathelyi "	1	—	1	—	—
összesen:	5	—	3	2	—
%	—	—	60.00	40.00	—

Házi és vadállataink ragadós száj- és körömfájásáról.

II.

Multkori közleményemben utaltam azon nemzeti csapásra, mely most a ragadós száj- és körömfájás alakjában ránk nehezedik, sujtva úgy az állattartót, mint állattenyésztőt. Rámutattam azon vadkáreokra, a melyek erdélyi havasainkban ennek folytán bekövetkeztek. Megismertettem mint legfontosabbat, a védekezés módját, hogy addig is, míg e soraim napvilágot látnak, minden erdészember a maga kis jószágállományát megvédhesse, de ugyanezt tehesse hivatalos állásából kifolyólag kenyéradója érdekében, legyen ez akár a kincstár, akár valamely földesúr, mert végre, ha a vadállományban terjed a pusztulás, csakis az erdészembert vonják felelősségre, mint a ki az erdőben él és legelsőben is ő észlel mindent.

A betegség rendszerint, bármily úton történt is a fertőzés, 6 óra és 6 napi időköz alatt ki szokott törni.

A legelső tünet az, hogy az állatok lázasak, elmaradnak a töbitől, járásuk nagyon feszes, fájdalmas, fejüket előre nyújtják, a jászoltól elállanak és közbe-közbe mind sűrűbben csafognak szájukkal és nagyon nyálaznak.

Ezen tüneteket követőleg az étvágy esökken, az állatok nem esznek vagy csak igen nehezen, a kérődzés is nagyon renyhén folyik le, lassabban nyelnek.

A tünetek súlyosbodásával a szájból nagyobb mennyiségű nyál folyik ki, sőt ha a száját kinyitjuk, nagyobb tömegben ömlik ki a nyál. A száj, a szutyak forró, a nyálkahártya kipirosodott.

Már 2—3 napi betegedés után az ajkak belső felületén, a foghíjas szélén, a nyelv szélén, sőt felső felületén, a pofák belső részén különböző nagyságú hólyagokat találunk, a melyek kis állatoknál borsómekkoraságúak, nagyobb állatnál azonban dió- egész kis tojásmekkoraságúak lehetnek.

Ha már most ezen hólyagokhoz hozzá érünk, azok hamarosan felpattannak.

A betegség kezdeti szakában ezen hólyagok tartalma úgyszólván vízszzerű, később zavarossá válik, savót tartalmaznak, ez később még jobban megzavarosodik és egész szürkésfehér lesz.

A mikor a hólyagok már felpattantak, szélük czafatos lesz és a felhám czafatokban húzható le, a hólyag alapja pedig élénkpiros, sokszor vérző és ha megérintjük, igen fájdalmas.

Azonban ez a sebfelület hamarosan begyógyul és új hám képződik rajta.

Miután a hólyagok miatt az állatok nem tudnak enni, azért ilyenkor rohamosan lesóványodnak és erőtlenné lesznek.

Ez a betegségnek egyszerűbb alakja, azonban súlyosbodhatnak a tünetek, a mikor a betegséggel kapcsolatosan egyéb betegségek is mutatkoznak.

Első sorban a körmök betegszenek meg. Ugyanis a szájból a fertőző ragályanyag a nyállal az alomra folyik, ott az állatok lábvégeivel érintkezve, azt is megbetegítik. A csülkök között ugyancsak hólyagok, nyílt sebek keletkeznek, az állatok nagy fájdalmat mutatnak, hol az egyik, hol a másik lábukat kapkodják fel vagy egyáltalán nem tudnak felkelni.

Egy másik szövődmény, ha a szájból a betegség a torokra, gégére, esetleg a tüdőre terjed át, avagy pedig az emésztő-esatornába, a mikor is mindezek a szervek betegednek meg.

Különösen a fiatal szopós állatok, a melyek a beteg anyaállat tejét szopják, sokszor ily úton igen súlyos bélbántalomba esnek és rendszerint el is hullanak.

Megbetegedhetik az állatok tőgye is és pedig ugyancsak az alom vagy a fejő személyzet útján és ilyenkor a betegség az embert is veszélyezteti, mert a beteg tej élvezete az embernél is szájfájást, esetleg bélhurutot idézhet elő, különösen gyermekeknél.

Az állatoknál a betegség esetén a fő dolog a nyugalom és a végtelenségig menő tisztaság, a fertőtlenítés. Nem kell sajnálni ilyenkor a fáradságot, el kell követni mindent a betegség megszüntetésére.

Tanácsos az állatok száját gyakorta timsós vagy ezetes vízzel mosogatni, nekik kellő és bő friss vizet adni, a jászolt, a mit nyálukkal bepiszkitottak, gyakran tisztítani, meszelni; lehetőleg folyékony táplálékot adjunk és főrekedjünk az állatokat jókarban tartani, ne sajnáljunk tőlük egy kis forralt bort, 2—3 tojással összekeverve, beönteni.

Ha valamely istállóban fellépett a baj, leghelyesebb valamennyit beoltani, vagyis mesterségesen fertőzni, még pedig úgy, hogy a beteg állatok száját egy tiszta rongydarabbal megtörüljük, úgy hogy lehetőleg a hólyagok felrepedjenek és azok váladékai a rongyra kerüljenek. Azután ezzel a rongygyal bedörzsöljük a többi szarvasmarhák száját, de úgy, hogy az egész kipirosodják.

Nemsokára, hogy ezt a bedörzsölést eszközöltük, azoknál is kitör a betegség, de sokkal enyhébben. Erre azért van szükség, mert ha azt várjuk meg, míg egyik a másiktól megkapja, úgy a betegség nagyon soká elhúzódik, a mi pedig, különösen szegényebb sorsú embernél, érzékeny veszteséget, károsodást jelent, napi tejmennyiség-esökkenést.

Az almot is naponta ki kell hordani, hogy a kóros anyag össze ne gyűljön az istállóban és a körmököt meg ne betegítse, mert ez megint súlyosabb betegséget jelenthet, esetleg az állat elpusztulását.

A vadakat természetesen így gondozni nem lehet, de fertőtleníteni azt a helyet, a hol tömegesebben tányáznak mint betegek, az nem lehetetlenség.

Fordítsunk kellő figyelmet és gondot a betegekre és vegyük komolyan a betegséget, mert ennek elhanyagolásával nemesak magunknak ártunk, hanem a köznek is.

Dr. Kukuljevič József.

Különfélék.

Halálozás. A beszterezebányai m. kir. erdőigazgatóság altiszti karának egyik nyugalmazott tagja, id. *Herchl János*, ny. m. kir. főerdőr a mult hóban Dobrócsón 76 éves korában elhunyt. A boldogult becsületességénél, szorgalmánál és ügybuzgóságánál fogva kartársai osztatlan tiszteletét, előljáróinak pedig becsülését bírta. Valóságos mintaképe volt a jóra való, tisztességes altisztnak. Több évtizeden át teljesített a dobrócsi m. kir. erdőgondnokságban szolgálatot s nyugalomba vonulva sem hagyta ott egykori működése helyét, a hol számos sikerült felújítás hirdeti a boldogult érdemeit. Nyugodjék békében.

Köszönetnyilvánítás. A Liptóújváron 1910. évi január hóban elhunyt erdőri szakiskolai tanuló síremlékére a következő adományok folytak be:

Liptóújvári m. k. erdőri szakisk. növ.	16 kor.	— fill.
Vadászerdői „ „ „ „ „	4 „	— „
Babos István — — — — —	2 „	— „
Gavra Alajos — — — — —	2 „	— „
Krizmanics Antal — — — — —	2 „	— „
Simon Ferencz Lajos — — — — —	— „	60 „
N. N. — — — — —	1 „	40 „

Összesen — 28 kor. — fill.

Bakos János m. kir. s. erdőőr ez úton nyugtázza és köszöni a nagylelkű adományokat.

Könyvismertetés. «*A mezőgazdasági háziipar kézikönyve.*» Irta és ábrákkal ellátta *Skultéty László*, székesfehérvári gazd. népiskolai áll. tanító.

Fenti című munka a gazdaság-, kert- és háztartásban szükséges eszközök és tárgyak előállításának módjait, azok kijavításának és pótlásának kiviteli munkáit tárgyalja. A munka nyolcz fejezetre oszlik s részletes tartalma a következő:

I. *A szalmamunkák* című fejezetben a melegágytakaró («haszura»), ablakredőny, lábtörlő, futószőnyeg, szakajtókosár, aszaló, méhkas összeállítási módjait s végül a kalapkészítést tárgyalja a szerző.

II. *A lószőrmunkák* fejezetében megismerjük a kenő-, fényesítő-, ruha- és lókefék előállítási módjait.

III. *A gyékénymunkák* fejezete a gyékényből készíthető lábtörlők, ponyvák, szatyrok, diszmunkák, üvegeknek gyékénnyel való befonási módjait, nemkülönbön gazdasági székek és ágyak befonását írja le.

IV. *A cziromunkák* fejezete igen érdekesen adja elő a szoba- és ruhaseprő-, továbbá a sikárló- és sürolókefék összeállítási módjait.

V. *A vesszőmunkák* című részben a kosárkötés s általában a vesszőmunkák tüzetes leírása mellett a vesszők beszerzésére, osztályozására, kikészítésére, raktározására kapunk becses útmutatásokat.

VI. *A famunkákról* szóló fejezet a selyemtermelési állványok, sertésvályúk, olajtók, karók, különféle nyelek, rudas hordók, hámfák, küllők, favillák, falapátok, lőcsők, kerti padok, gyalogszékek, szénvonók, gereblyék, kasza-

nyelek, köcsügfák, vágódeszkák, kaptárok, kerti létrák, szánkok, baromfi- és nyulketreczek stb. készítését írja le.

VII. A műnek *gazdasági építkezés* című része pedig az egyszerű fal-, sorompó-, akol- és kerítéskészítésre, az egyszerű fedélkötésre és fedésre ad hasznos útmutatásokat.

VIII. Végül szerző *a mezőgazdasági háziipar könyvtelére*, nemkülönbön a háziipari szövetkezetek megalapítására és munkatervére vonatkozólag adja meg a szükséges tudnivalókat.

Minthogy a fentebb részletesen ismertetett és a gazdaságban igen szükséges tárgyak készítését a könyvből könnyen lehet megtanulni s másrészt, mert főleg a falvakban s azoktól sok esetben távol lakó erdőaltiszteink ninesenek abban a helyzetben, hogy a gazdaságaikhoz szükséges eszközeiket — habár drága pénzen is — megszerezhetnék, de szabad óráikban azoknak készítését kis gyakorlattal könnyen elsajátíthatják s végül, mivel közülök sokan méhészkednek s a részükre szükséges kaptárokat s más gazdasági eszközöket otthon cselédjeikkel elkészíttethetik, a mű megszerzését melegen ajánlom erdőaltiszteink figyelmébe.

A hézagot pótoló, ügyes tollal s kiváló szakavatottsággal írott, 193 ábrával díszített s 176 oldalra terjedő mű szerzőt dicséri, míg a műnek csinos s ízléses kiállítása a régi jó hírnevű «Franklin-Társulat» magyar irodalmi intézet és könyvnyomda érdeme. A mű 2 korona 40 fillér holti áron bármely hazai könyvkereskedésben megszerezhető. *Tomasovszky Imre.*

Az ürühús. Külföldön a juh szolgáltatja, különösen az angol és francia konyhára, a legízletesebb falatotkat, de a magyar gazdaszöny idegenkedik tőle, mert az a hite, hogy faggyús mellékizétől nem lehet megfosztani. Pedig a jól elkészített, sovány ürühús az özhúshoz teljesen hasonló és ízére is megegyező vele. Csakis faggyúszerű zsírja adja meg az úgynevezett birkaizt, ezen azonban az ügyes háziasszony könnyen segíthet. A juhús birkaizét annyira el lehet venni, hogy fogyasztója nem is gyanítja, micsoda húst eszik, csak finomságát dicséri. Mindenekelőtt zsírtól teljesen és a leggondosabban meg kell tisztítani; a csontot a húsról az utolsó darabkáig ki kell vágni, azután, a nélkül, hogy a hús vízzel érintkezett volna, zöldséggel kell behinteni. A zöldség álljon karikára vágott petrezselyemből, sárgarépából, hagymából és néhány karika zellerből, a mely közé kis maréknyi egész szemű magyar bors és egy pár szem szagos bors keverendő. Ezzel a zöldségkeverékkel, a nélkül, hogy akár a húst, akár a zöldséget megszőznök, olyan módon hintjük be a húst, hogy a felületét és oldalát teljesen ellepje. Ha ilyen módon huszonnégy óráig állott a zöldségben a hús, megfordítjuk és ugyanazzal a zöldséggel gondosan megint betakarjuk. Negyvennyolcz óra multával a hús már használható, bár jobb, ha három napig állhat — persze csak hideg időben — a zöldség között. Azután a zöldséget, a mely a birkaszagot a hústól átvette, eldobjuk, magát a húst forró vízzel leöntjük s benne tíz perc hosszat néhány-

szor megforgatjuk; ezután a hús meg lesz spékelve, vadlével, paradicsommal vagy paprikásan elkészítve. Ha a háziasszony ilyen módon készíti el az ürühúst, senkitől sem hall majd panaszt a hús fagyúíze miatt. Az sem igaz, hogy csak a fiatal bárány- és ürühús alkalmas a fogyasztásra, mert kétségtelenül be van bizonyítva, hogy a juh négy éves koráig szolgáltató fogyasztásra teljesen alkalmas húst. Bizonyos azonban, hogy a fiatal és hizlalt ürünek a húsa jobb, mint az öregebbé. Az is kétségtelen, hogy az az ürü szolgáltató izletesebb húst, a melynek fagyúja és zsírja hófehérszínű; kevésbé izletes az, a melynek zsírja sárgászínű. Azt hisszük, hogy ez adatok nem érdektelenek, különösen ma, a mikor a marhahús olyan kevés és olyan drága. Nagyon kíváncsós lenne tehát, ha háziasszonyaink több juhúst vásárolnának és fogyasztanának.

Időjelzés. A «Meteor» 1910. évi deczember óra a következő időjelzést teszi közzé:

Deczember havának változási napjai 1, 2, 9, 12, 15, 16, 23, 26, 28 és 31-re esnek. Ezek közül legerősebb hatásúak a 2-iki enyhe, a 12-iki hideg, a 15-iki csapadékos havas, a 26-iki hideg, szeles, esetleg viharos jelleggel. E szerint Deczember hava első napjaiban enyhébb jelleggel érvényesül, de azután a hideg veszi át az uralkodást, hogy kevés kivétellel az egész hónapban megmaradjon szeles, havas és viharos időjárással.

Humor. *Vendég:* Hé, pinczér, micsoda dolog ez, ilyen zavaros sört hozni?

Pinczér: Nem zavaros az kérem, legfeljebb a pohár piszkos.

*

Szakácsnő: Nagyságos asszony, most leölöm a pontyot.

Háziasszony: Jaj ne még, Erzsi, várjon még kimegyek, mert nem bírom a szegény állat kiabálását hallgatni.

*

Vendég a pinczérhez: Mondja meg a gazdájának, hogy ha a kávé holnap is ilyen rossz lesz, mint a minő ma, akkor ma voltam itt utoljára.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközei a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

Hubertus. 1. Az önök által bérbe vett 12,000 k. hold kiterjedésű vadászterületben fekvő mintegy 200—220 k. hold nagyságú szőlőkben, minthogy ezek vadászati joga — mint írja — *nincs bérbe adva*, önök nem vadászhatnak; de arra sincs joguk, hogy a területre vadőreiket őrzőket végzésére kiküldjék.

Hogy a szőlőterületeken a vadászati törvény korlátain belül, valamint a vadászati adóról s fegyveradóról szóló törvény rendelkezéseinek tiszteletben tartása mellett kinek s mikor szabad vadászni, azt a helyi községi szabályrendelet írja elő.

2. A fázánosban elszaporodott vízi patkányok irtására sok helyütt sikerrel alkalmazták azokat a patkányfogó készülékeket,

melyek akként vannak berendezve, hogy a készülékben elhelyezett csalétekkel (pirított szalonna) a készülék bejárójára becsalt patkány onnan ki nem távozhatik, hanem a készüléknek víztartójában elmerülve, abban megfullad. Egy-egy ilyen csapda segítségével naponta 8—10 db poczkot lehet összefogdosni. A mérgezést a fázánosba csak a legkörülményesebb óvatosság alkalmazásával s csakis abban az esetben ajánlhatjuk, ha a fázánokat előzőleg mind befogatta s kamrába (volier) záratta.

A poczkok irtására szánt mérég ez esetben is, soha a föld felszínére helyezendő el, hanem mindenkor a felszín alatt a poczkok üregeiben, aknáiban és az aknákat összekötő folyosókban. Figyelmeztetjük végül, hogy a mérgezést csakis hatósági engedéllyel végezheti.

B. P. Évi 600 kor. fizetése után évi 6 kor. állami adót tartozik fizetni. Ha tűzifa és földjárandóságának az értéke 200 koronával állapított meg, úgy ez után is évi 2 kor. vagyis összesen évi 8 kor. adót köteles fizetni. A betegápolási pótdó az állami adónak öttized százaléka, vagyis a jelen esetben 40 fillér. Ezek az adók tehát helyesen vannak kivetve. Hogy abban a községben, a hol ön lakik a pótdó az állami adónak hány százaléka, azt mi nem tudhatjuk s így nem nyilatkozhatunk arra nézve, hogy másik két adója helyesen van-e megállapítva; kérjen ezekre nézve a jegyzői hivatalban felvilágosítást. A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

K. P. Előfizetése már f. é. május 1-én lejárt.

A. B. I. Ha a vármegye közigazgatási bizottsága megengedi, hogy önök egyenruhában járjanak, akkor saját költségükön az egyenruhát beszerezhetik. Ez azonban egyenruha-átalányra még igényt nem ad. Kérhetik azonban a vármegyétől azt is, hogy egyenruha-átalányt engedélyezzen, de erre a vármegyét kötelezni nem lehet. 2. Önök azért nem lettek államosítva, mert az állam csak az erdők kezelését vállalta el, de azok őrzését nem; ezért az erdők őrzéséről a vármegye tartozik gondoskodni.

W. L. A «Vadász-Lap»-ot a lap kiadóhivatalánál (Budapest, VIII., Gyöngyútk-utca 13. szám) rendelheti meg.

N. Gy. A kéreztet címze: G. A. közalapítványi erdőaltiszt — Padrag.

D. N. A község határán belül lakó és állatokat tartókra a községi előjáróság a telenek és koczák arányában kiróhatja a kan és bikatartási hányadot és azt be is hajthatja, tekintet nélkül arra, hogy bűgött-e a kocza vagy folytatott-e a tehén. Ezt azonban a község csak akkor teheti, ha van az alispán által jóváhagyott állattenyésztési szabályrendelete és ez a rendelkezés abban benne van. Nézzon tehát utána, hogy van-e a községnek ilyen szabályrendelete s hogy abban benne van-e ez a rendelkezés. Ha igen, akkor fizetnie kell, ha azonban nincs ilyen rendelkezés, akkor jogorvoslatért forduljon a járási főszolgabíróhoz. (bl).

S. S. A makk eltartása nem tartozik a könnyű feladatok közé s annak számos módja van. Igen jól el lehet tartani a makkot kertben, jól megművelt nagyobb ágyakban olyképen, hogy ott 25—30 cm. mély árkokat ásunk s ezek fenekét lúcz vagy jegenyefenyőgalylyal kirakjuk; erre rá töltjük a makkot s ezt megint fenőgalylyal s végül földdel betakarjuk. Ez igen egyszerű, természetes és sikeres módja a makk eltartásának. Hogy önnek eddig a makk elvermelése nem sikerült, annak valószínűleg az lesz az oka, hogy a makkot elvermelés előtt helytelenül vagy egyáltalán nem kezelte, a minek következtében a makk megfulladt és csírázóképeségét elvesztette.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Alkalmazást keres vizsgázott erdőőr 1911 jan. 1-re. 43 éves, róm. kath. nős, családos. 20 év óta nagy grófi uradalomban volt alkalmazva, mint erdőkezelő főerdőőr és fővadász. Elfogadna társulatoknál, magán-

uradalmakban megfelelő állást, akár gazdaságban mint ispán, kulcsár stb. Jelenlegi állását birtokeladás végett kénytelen elhagyni újkor.

Szives megkeresést kér: Pál János urad. fővadász, Markaz, u. p. Abasár, Heves megye. (34.)

29 éves, kiscsaládu, szakvizsgázott erdőőr, ki középiskolát is végzett, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, kisebb erdőbirtok önálló kezelését elvállalja; korrekt vadász, ki kizárólag hivatásának él. Állását márczius—áprilisban elfoglalná. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (33.)

Állást keres szakvizsgázott, 32 éves, nős erdőőr, 14 évi gyakorlattal, ki jelenleg grófi uradalomban mint kezelőerdőőr és vadász hosszabb idő óta van alkalmazva, jó bizonyítványokkal rendelkezik. Szives megkereséseket kér: Somorjai István urad. erdőőr, Tab, Somogy megye. (35.)

HIRDETÉSEK

39 éves, erőteljes, nős, r. kath. vallású, szakiskolát végzett erdőaltiszt, a ki eddig 16 éven át kisebb erdőbirtokot és egy mészkőbányát önállóan kezelt, irodai munkálatokban jártas, beszél, ír magyarul, tótul és szóban németül, hasonló, vagy megfelelő erdőaltisztii állást keres. Czime a szerkesztőségnél. (2-4.)

Bulcsi uradalom 1911 december 1-ére keres kettő fiatal, nős, kiscsaládu, jó bizonyítványokkal és referenciákkal bíró vadászt, a ki ért a dämvdtenyészítéshez és fáczánneveléshez, jó lövő és beszél a magyar nyelvet. Fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal a bulcsi uradalom igazgatóságához, Bulcs, u. p. Birkis, Krassó-Szörény m. küld-ndők. (3. II. 2.)

Szakvizsgázott főerdőőr, kinek a mesterséges fáczánnevelésben, volérfelállításban, szóval az erdő- és vadkezelésben kellő jártassága van, birtokeladás végett újkorra állást keres. Czim: Garai Vendel, főerdőőr, Jandos puszta, u. p. Murakeresztúr. (4. III. 2.)

Szakvizsgázott I. osztályu erdővéd, ki a magyar, német és tót nyelvet úgy írásban mint szóban bírja, jó írása van, ki az erdészeti könyvelésben és az erdészeti terén kellő gyakorlattal bír s a ki jó vadász s a kártékony vadak irtásában ügyes, azonnali belépésre kerestetik.

Fizetése: havi 100 kor., szabad lakás és fűtés, két tehénnek legelő és osztalék.

Ajánlatok küldendők: Birtokkezelőség Bodokapuszta, u. p. Meczenzéf, Abauj-Torna megye. (5. III. 2.)

A ki hárs- és nyárfáját kedvező árban értékesíteni akarja, az küldjön ajánlatot a «Vesuvius» magyar gyufagyári r. t.-hoz Győrött.

A Vas, Zala, Somogy, Varasd, Verőcze, Belovár és Körös megyékből beérkező ajánlatok előnyben részesülnek. (6. III. 2.)

Mindenféle **ragadozó madarat** egész éven át veszek. Elsőrendű **műbaglyokat** vadászati célokra olesón szállítok. Ajánlatokat kérek árak megjelölésével.

Steiger präparator,
(7.) München, Ferdinand-Mariastr. 30.

Pályázati hirdetmény

Alulírt erdőhivatalnál megürült 2 erdőőri állás, 780 kor. fizetés, szabad lakás, 24 m³ tüzfajárandóság és egy tehén és egy borjú nyári legeltetéséből álló javadalmazás mellett. Szabályszerű nyugdíjra a kinevezendő igényt nyer. Nős egyének előnyben részesülnek. Erdőőri szakvizsga megköveteltetik, úgy a magyar nyelv bírása. Románul vagy németül tudók szintén előnyben részesülnek.

Nadrág, 1910 nov. 14.

(8. II. 1.) *Nadrági vasipar társulat erdőhivatala.*

5331/1910. sz.

Pályázati hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság kerületében három erdőőri (II. oszt. altisztii) és egy, kinevezés esetén négy II. oszt. erdőlegényi állásra évi hatszáz (600) korona törzsfizetés és egyszáz (100) korona személyi pótlékkal, illetve hatszáz (600) kor. évi szegődménybérrel és egyéb állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az erdőőri állásra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban követelt szakképzettségüket, az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépni kívánók pedig ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó- és halló képességüket kinestári erdészeti orvos, vármegyei főorvos, vagy m. kir. honvéd-törzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkorukat anyakönyvi kivonattal, illetőségüket községi bizonyítvánnyal, eddigi alkalmaztatásukat, nyelvismereteiket és katonai kötelezettségüket megfelelő bizonyítványokkal igazolni tartoznak. Az ily módon felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényeiket pályázók felettes hatóságuk, illetve magánosok az illetékes közigazgatási hatóság útján 1910. évi december hó 31-ig ezen m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

Az erdőlegényi állásokért pályázók nőtlenségi állapotukat is kimutatni tartoznak.

Kolozsvár, 1910. november 9.

(9.) *M. kir. Erdőigazgatóság.*

Élő nyesteket — Baumgarder és Steinmardert veszek december 15-ig. Nem megnevezésével árajánlatokat kér

L. Süller T.
Temesvár-Ferencváros.

2739/1910. sz.

Pályázati hirdetés.

Tálya nagyközségképviselőtestületének 39-2739/910.sz. határozatával felmentés folytán megüresedett erdőőri állásra pályázatot hirdetünk.

Felhívjuk mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz. 37.§-ában előirt erdőőri szakvizsgát sikeresen letették s eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 8-ig bezárólag alulírott előljárásnál adják be, mert a későbbben beérkező kérvényeket figyelembe nem vesszük.

Ezen állás javadalmazása:

a) 800 kor. évi fizetés, melyet szabályszerű nyugtára a községi pénztár fizet ki havi utólagos részletekben.

b) 16 ürméter tűzifa beszállítva,

c) a rátkai határban fekvő 2·5 hold (10 vékás) szántóföld használata.

Az állás 1911. évi január hó 1-re foglalandó el. Katonai kötelezettségüknek eleget tett egyének előnyben részesülnek. Személyes bemutatkozás kötelező.

(Megjegyzés: ha az alkalmazott erdőőr meg fog felelni hivatásának kifogástalanul, akkor esetleg a hegyőrök feletti ellenőrzéssel évi külön díjazás mellett lesz megbízva.)

Tálya, 1910. évi november hó 15-én.

Kula Pál,
főjegyző.

(11.)

Uhlyar Mihály,
főbíró.

6048/1910. sz.

Pályázat.

A tótsóvári m. kir. kincstári erdőhivatal kerületében 2 (kettő) I. oszt. m. kir. erdőaltiszti (főerdőőri) és 1 (egy) II. oszt. m. kir. erdőaltiszti (erdőőri), továbbá előléptetés esetén egy I. oszt. erdőlegényi és egy I. oszt. segéderdőőri, végre egy II. oszt. erdőlegényi és 2 (kettő) II. oszt. segéderdőőri állomásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az ezen állomásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz. 37. §-ában követelt szakképzettségüket; az állami erdészeti szolgálatba ujonnan belépők ezenfelül még ép és erős testalkatukat, — beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos. vagy megyei főorvos, vagy pedig m. kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal; valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal

felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket előljárási hatóságuk; — eddig állami szolgálatban még nem állók pedig az illetékes politikai hatóságuk útján folyó évi december hó 20-ig a tótsóvári m. kir. erdőhivatalhoz nyújtásuk be.

Tótsóvár, 1910 november hó 11-én.

(12.)

M. kir. kincstári erdőhivatal.

86782—I/B-1. sz.

Hántatlan fenyő műhasáb (cellulosefa) és lágú tűzifa eladás.

A liptóútvári m. kir. főerdőhivatal helyiségében f. é. december hó 15-én d. c. 10 órakor nyilvánosan megtartandó zárt írásbeli ajánlatok útján az alábbi csoportosítás szerint a liptóútvári faraktárgondnokság kezelésében lévő következő faanyagok kerülnek eladásra:

I. Csoport 100 ürm.³ hántatlan fenyő műhasáb, kiáltási ár ürm.³-ként 7 (hét) kor. Bánatpénz 700 kor.

II. Csoport 3000 ürm.³ fenyőhasáb és dorongtűzifa

III. " 3000 " " " "

IV. " 3000 " " " "

Kikiáltási ár a II., III. és IV. csoportnál ürm.³-ként 5·60 (öt ⁶⁰/₁₀₀) korona.

Bánatpénz a II., III. és IV. csoporthoz egyenként 1700—1700 korona.

Ajánlatok csakis az egyes eladási csoportok összes faanyagára tehetők csoportonként, vagy akár több csoportra egy ajánlaton.

Ajánlattevők figyelmeztetnek, miszerint csakis azok az ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, melyek az árverést előző napon legkésőbb este 6 óráig a főerdőhivatalhoz beérkeznek.

Az általános versenytárgyalási feltételek, ajánlati űrlap és boríték a földművelésügyi miniszterium I. erdészeti főosztály B/1. ügyosztályánál és a liptóútvári főerdőhivatalnál beszerezhetők.

Budapest, 1910. évi november havában.

(13.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Uri ruhák készítéséhez való
jó brünni posztót és Lódent

legjutányosabb gyári áron szállít

Etzler és Dostal, Brünn
Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás
nagy előnnyel jár.

Dísz mintagyűjtemény az őszi és téli évszakokra
megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(I. VI. 5.)